

ИСХРАНА СРНА

Срнећа дивљач пасе и брсти селективније од јеленске тако што у већој мери узима нежније делове биљака (пипољци, избојци, нежно младо лишће) богатије протеинима, а са мањим садржајем целулозе. Ово је регистровано у већ поменутом податку о анализи садржаја бурага у срне и јелена из истог станишта. Срнећа дивљач је тако адаптирана на веће потребе у протеинима и од јелена

Избор хранива за срне у слободној природи сличан је по броју и врстама биљака јеленском. За зимско прихрањивање и храњење у оборима и гатерима употребљавају се такође слична хранива и крмне смеше с тим што срнећа дивљач једе релативно знатно мање сена него јелени

Од сочних хранива срне радо узимају сецкану репу, силажу, наквашене репине резанце, чичоку, јабуке (обоје сецкано) и свежу пивску и јабукову комину. Од концентроване хране радо једу крмне смеше (дијаметар пелета 7-12мм), жир, рогач, овас, пасуљ, кукуруз, грашак. Кестен једу једино ако је здробљен

Потребе срнеће дивљачи зависе од телесне масе и производне категорије. Највеће су удојних женки и подмладка, нешто су ниже у бременитих женки и у мужјака у време растења роговља. С обзиром да лактација и растења роговља траје највише 4 месеца у години може се узети за већи део године да су потребе одраслих грла равне потребама за одржавање живота. За подмладак и бремените женке (у последњој трећини gravidитета) треба потребе за одржавање живота повећати за 50% и тиме се покривају потребе ових категорија. Слично повећање и за мужјаке у време растења роговља

С обзиром, дакле, да одрасле срне имају већи део године да узимањем хране покрију само потребе за одржавање живота, може податак о тим потребама (за одржавање живота) бити добра оријентација за праксу прихрањивање у слободној природи и храњење у оборима и гатерима

За одрасле срне телесне масе 20-25 кг потребно је за одржавање живота следеће:

1. скробних јединица	0,26 кг
2. сварљивих протеина	50 гр
3. Са	2,5 гр
4. Р	2,0 гр
5. суве материје	0,5 кг
6. однос сварљивих протеина: SJ	1:5,2

Потребе дојних женки двостуко се веће од за одржавање живота (100%). Однос протеина према SJ још је ужи за подмладак и дојне женке и износи 1:4 до 1:4,5. Потребне у калцијуму и фосфору повећане су знатно у срндаћа када им расте роговље. Маса роговља варира (зависно у великој мери од исхране) од 250 – 900 гр и креће се у просеку око 500 гр. У њима је депоновано (на бази роговља од 500 гр) око 90 гр Са и око 50 гр Р. Ова количина Са и Р треба да се депонује у роговљу за 120 дана паровења. Искоришћавање Са и Р из хране процењује се да је и за срндаће око 40% од узете количине. Зато су у време паровења потребе срндаћа у калцијуму 5 гр и фосфору 4 гр на дан

NaCl ставља се срнама на располагање као камена со за слободно лизање

Потребе срна у витаминима обезбеђене су њиховом природном храном. У случајевима храњења у затвореним просторима треба кориговати евентуалне дефиците

Зимско прихрањивање срнеће дивљачи обавља се на посебно уређеним хранилиштима, која се састоје од хранилица, јасала, остава за сено или пластова сена, трапова репе, спремишта за концентрате и силоса. Хранилишта се постављају за 8-10 грла срнеће дивљачи. То је приближно величина стада у коме живи срна, јер по свом еколошком животном нагону не подноси веће групе. Узмемо ли да је најчешћа густина насељености 4-5 грла на 100 ха биће потребно једно хранилиште на сваких 200 ха ловишта

Срне се за разлику од јелена брзо навикну на хранилишта и узимање понуђене хране. Ипак и за њих је добро да се у хранилишта полаже храна већ од октобра ради навикавања. С обзиром да срне нерадо напуштају своје уже станиште лакше их је привући на хранилишта. На хранилишту или у његовој близини треба да постоји и појило. Утврђене је да срне пију дневно око 0,5 л воде и ако су имале довољно сочне хране о оброку. Место за хранилиште треба изабрати на исти начин као и за јеленску дивљач. Срнама поред тога треба за време јаке зиме обезбедити и склоништа од хладноће – ниске једноставне настрешице са простирком од сламе

Зимско прихрањивање траје од децембар до марта, око 120 дана. Највише се за прихрањивање употребљавају сочна хранива (кормне смеше, жита, шумски плодови, зрневље лептирњача). Сено је стално на располагању срнећој дивљачи, од кога она узима 15-20 гр на дан

Уколико срнећа дивљач због дубоког снега нема могућности за узимање природне хране, онда пуни дневни оброк за одрасла грла (за одржавање живота) може да изгледа овако:

Примери:

1. сточна репа	2 кг	1. силажа, кукуруз + луцерка	1,5 кг
2. кормна смеша		2. овас	0,2 кг
(у пелетама 7-12 мм)	0,25 кг	3. сено по вољи	
3. сено по вољи			

У оба примера препоручљиво је концентровани део хране давати помешан са сточном храном. Храна се редовно даје сваки дан до раног поподневна, како би дивљач пре мрака могла да узме сву или део положене хране

Летње прихрањивање срна може се свести на давање нешто концентрата намењеног првенствено подмладку и дојним женкама

Храњење срна у оборима и гатерима

Упркос добре и разноврсне исхране, срне се тешко одржавају више од три године у оборима где је мање од 500 м² површине по грлу. Њихово гајење постаје успешније у гатерима у којима срне имају од 1000 м² па навише површине по грлу и где има довољно природне хране.

У оборима држане срне добијају сву храну из руку човека. Потребе и неки примери obroka за такве прилике су већ поменути. Поред ових obroka треба срнама у оборима обезбедити лишће белогорице и гранчице дрвећа које срнећа дивљач у слободној природи радо једе (храст, буква, граб, врба, оскоруша, јабука, трешња). Место сточне хране, поменуте у оброцима, може се лети давати кошена зелена трава и лептирњаче. У обору треба поставити посуду са водом и воду свакодневно мењати. У већим гатерима може се изоставити подебно давање гранчица дрвећа и летње прихрањивање уколико на грло срнеће дивљачи долази више од 2,5 ха површине и за њу постоји довољно жбуња и листопадног дрвећа. Зимско прихрањивање у гатерима исто је као и у слободној природи. Количина хране која се полаже зависи од количине расположиве природне хране у гатеру. Препоручује се постављање гатера на неком потоку или око извора и тако једноставно решити питања појила